

Sprawozdanie opisowe z działalności merytorycznej
Miejskiej Biblioteki Publicznej im. K. I. Gałczyńskiego w Morągu

Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu jest samorządową instytucją kultury. Terenem działania obejmuje miasto i gminę Morąg. Sieć biblioteczną tworzą: Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu, cztery wiejskie filie biblioteczne: w Jurkach, w Bogaczewie, w Żabim Rogu, w Słoneczniku oraz Punkt biblioteczny w Królewie. Działalność tego ostatniego ze względów organizacyjnych w 2021 r. zawieszono.

Podstawowym zadaniem statutowym MBP jest działalność informacyjna oraz gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, w skład których wchodzi: książki, czasopisma i zbiory specjalne.

Biblioteka służąc społeczeństwu w celu zaspokajania potrzeb czytelniczych oraz upowszechniania i rozwoju kultury w okresie sprawozdawczym tj. w 2021 r. osiągnęła następujące wyniki:

I. Działalność podstawowa:

Stan księgozbioru miasta i gminy Morąg – 74 802

1. Ilość czytelników zarejestrowanych w okresie sprawozdawczym:

gmina	-	600 czytelników
miasto	-	2 783 czytelników
razem	-	3 383 czytelników

2. Ilość czytelników korzystających na miejscu:

gmina	-	2 416 odwiedzin
miasto	-	22 517 odwiedzin
razem	-	24 933 odwiedzin

3. Ilość czytelników wypożyczających na zewnątrz:

gmina	-	5 420 odwiedzin
miasto	-	23 477 odwiedzin
razem	-	28 897 odwiedzin

4. Ilość udostępnionych książek na miejscu:

gmina	-	1 464 wol.
miasto	-	2 866 wol.
Razem	-	4 330 wol.

5. Ilość wypożyczeń książek na zewnątrz:

gmina	-	10 872 wol.
miasto	-	44 885 wol.
Razem	-	55 757 wol.

6. Ilość udostępnionych czasopism na miejscu:

gmina	-	559 czasopism
miasto	-	1 504 czasopisma
razem	-	2 063 czasopisma

7. Ilość wypożyczonych czasopism na zewnątrz:

gmina	-	148 czasopism	
miasto	-	3 035 czasopism	
razem	-	3 183 czasopisma	
8. Liczba udzielonych informacji (łącznie: rzeczowych, bibliotecznych i bibliograficznych):
gmina	-	3 069 informacji	
miasto	-	12 146 informacji	
razem	-	15 215 informacji	
9. Ilość osób korzystających z Internetu:
gmina	-	143 odwiedzin	
miasto	-	1 401 odwiedzin	
razem	-	1 544 odwiedzin	
10. Ilość wypożyczonych zbiorów specjalnych na zewnątrz i na miejscu – 18 034 (multimedia, filmy, gry komputerowe i planszowe, muzyka, fotosy, płyty analogowe, przeźrocza, scenariusze, audiobooki).
11. Średnia dzienna odwiedzin:
gmina	-	69,1 osób	
miasto	-	232,2 osoby	
razem	-	301,3 osoby	
12. Ilość zainwentaryzowanych książek – 2903 wol. na kwotę 63 997,22 zł
13. Ilość zakupionych książek – 2452 wol. na kwotę 54 487,01 zł
14. Ilość zainwentaryzowanych multimediiów – 554 szt. na kwotę 16 089,08 zł
15. Ilość zakupionych multimediiów – 519 szt. na kwotę 15 289,01 zł
16. Ilość zakupionych gier planszowych – 19 szt. na kwotę 1 305,85 zł
17. Ilość opracowanych podręczników szkolnych do biblioteki w Słoneczniku i w Żabim Rogu – 1303 szt.
18. Ilość opracowanych książek do bibliotek szkolnych w Słoneczniku i w Żabim Rogu – 54 szt.

W 2021 r. biblioteka wychodząc naprzeciw potrzebom współczesnego czytelnika oprócz IBUK Libra weszła w kolejne konsorcja z bibliotekami z województwa warmińsko-mazurskiego wykupując dostęp do usług Legimi i Empik Go. Jest to nowa, bardzo atrakcyjna oferta książek w formie elektronicznej, wśród których są przede wszystkim nowości wydawnicze z literatury pięknej. O potrzebie wykupu dostępu do platform elektronicznych świadczy fakt, że już na początku roku wszystkie kody rozeszły się wśród czytelników. Dane statystyczne odnośnie wykorzystania w/w formy zbiorów zostały opisane w pkt VI. ppkt. 3. E-usługi – zakres (np. katalog on-line, bazy danych, biblioteka cyfrowa, udział w konsorcjum, zdalny dostęp do zbiorów spoza biblioteki). W związku z dużym zainteresowaniem w kolejnych latach planuje się systematyczne zwiększanie zakupu dostępu do książek w formie elektronicznej, tym bardziej, że jest to bardzo dobre rozwiązanie w czasie pandemii.

II. Działalność kulturalno-edukacyjna i rozrywkowa:

W okresie sprawozdawczym poza podstawową działalnością statutową w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Morągu oraz w jej wiejskich filiach bibliotecznych były zorganizowane

242 imprezy kulturalno-edukacyjno-rozrywkowe, w których łącznie wzięło udział 10 209 osób. Były to m. in.:

- Warsztaty literackie, plastyczne i inne;
- Lekcje biblioteczne: tematyczne i wprowadzające z przysposobienia bibliotecznego;
- Wystawy pokonkursowe i z różnych form sztuki w galerii bibliotecznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- Wernisaże;
- Konkursy plastyczne, czytelnicze;
- Wakacje w bibliotece;
- Gry miejskie;
- Imprezy plenerowe;
- Spotkania w ramach klubów;

Niektóre z nich przedstawia poniższa tabela:

Data wydarzenia lub przedział czasowy	Nazwa wydarzenia / projektu / imprezy	Nazwa organizatora i współorganizatorów	Krótki opis wydarzenia / działań projektu
Styczeń – czerwiec 2021 r.	„Nie bądź lemurem, łap za lekturę”	Filia biblioteczna w Bogaczewie i w Jurkach.	Akcja promująca czytelnictwo z elementami grywalizacji, zachęcająca do systematycznego odwiedzania biblioteki i wypożyczania zbiorów.
Styczeń – grudzień 2021 r.	„Zczytaj się”	Oddział dla Dzieci MBP w Morągu.	Konkurs czytelniczy dla dzieci i młodzieży.
01.03-30.04. 2021 r.	„Przyroda Parku Krajobrazowego o Pojezierza Łąwskiego”	Wypożyczalnia dla Dorosłych MBP w Morągu, Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Łąwskiego i Wzgórz Dylewskich.	Wystawa fotograficzna autorstwa członków Związku Polskich Fotografów – Okręg Warmińsko-Mazurski. Celem wystawy było pokazanie bogactwa i walorów przyrodniczych Pojezierza Łąwskiego, w tym m. in. pomników przyrody, architektury, różnorodności biologicznej i innych walorów, przyrodniczych.

W okresie sprawozdawczym w związku z pandemią, biblioteka w znacznej mierze skupiła się również na działalności w sieci, promując wydarzenia kulturalne przede wszystkim poprzez profil społecznościowy, na którym było zorganizowanych 25 imprez on-line adresowanych do wszystkich grup wiekowych, w których łącznie wzięło udział 1286 osób. Dodatkowo MBP w Morągu włączała się do różnego rodzaju akcji społeczno-edukacyjnych m. in. „Gram, więc czytam”, organizowanej przez stowarzyszenie PSTD, WOŚP, akcji „Żonkile” we współpracy z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN i in.

Współpraca z lokalnym środowiskiem.

Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu w 2021 r. aktywnie współpracowała z lokalnym środowiskiem, m. in. z przedszkolami, szkołami, mediami, instytucjami kultury, z organizacjami pozarządowymi. Współpraca dotyczyła takich obszarów jak: szeroko pojęta kultura, edukacja dzieci, młodzieży i osób starszych, promocja miasta i akcje społeczne.

Przykłady współpracy:

- **Urząd Miejski w Morągu** – wsparcie merytoryczne, informatyczne i lokalowe przy Narodowym Spisie Ludności i Mieszkań, organizacja stanowisk komputerowych do samospisu (w okresie od 07.04.2021 r. do 30.09.2021 r., wsparcie organizacyjne przy Mobilnym Punkcie szczepień, polegające na systematycznym udostępnianiu Sali Wielofunkcyjnej, udzielaniu informacji mieszkańcom i promocji akcji.
- **Klub Ośmiu** – udział w akcjach społecznych: „Pomoc dla Hospicjum dla dzieci w Olsztynie”.
- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Morągu** – wsparcie przy organizacji Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny.
- **MKS Huragan Morąg** – wspólne zorganizowanie wystawy w Gablocie pasjonatów.
- **Biblioteki szkolne** – wspólne prowadzenie 2 bibliotek o charakterze publiczno-szkolnym, tj. w Słoneczniku i w Żabim Rogu, współpraca w ramach promocji czytelnictwa oraz gromadzenia lektur szkolnych.
- **Przedszkola** – pomoc w realizacji projektu „Mała Książka – Wielki Człowiek”, „Bilet powrotny do biblioteki”, wsparcie edukacyjne, organizacja konkursów plastycznych.
- **Szkoły podstawowe** – udział w formach promocji czytelnictwa np. „Bilet powrotny do biblioteki”, lekcje biblioteczne, konkursy.
- **Szkoły ponadpodstawowe** – wsparcie w zakresie gromadzenia i opracowania zbiorów, zwłaszcza lektur szkolnych,
- **Świetlica wiejska w Jurkach** – wspólna obsługa użytkowników.
- **Uniwersytet Trzeciego Wieku** – wsparcie organizacyjne, pomoc w obsłudze sprzętu multimedialnego, wsparcie informatyczne.
- **Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec w Morągu** – współpraca w zakresie prowadzenia Próbnej Drużyny Zuchowej „Strażnicy Marzeń”.
- **SOSW w Szymanowie** – udział w formach promocji czytelnictwa i twórczości dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.
- **Pełnomocnik Burmistrza Morąga ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – współpraca w zakresie zakupu literatury o charakterze terapeutycznym do MBP w Morągu i biura pełnomocnika.
- **Biuro Promocji Urzędu Miejskiego w Morągu** – współpraca w zakresie promocji imprez kulturalnych.
- **Morąski Dom Kultury** – współpraca w zakresie oceny prac w ramach prowadzonych

- konkursów plastycznych i literackich, promocja imprez kulturalnych.
- **Klub Wojskowy w Morągu** – współpraca w ramach organizacji Dni Otwartych Koszar i konkursów plastycznych.
  - **Centrum Archiwistyki Społecznej** – gromadzenie starych fotografii, dokumentów życia społecznego itp.
  - **Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Autyzmem „Nie-Zwykłe Dzieci” w Morągu** – promocja literatury popularnonaukowej w ramach akcji „Warto wypożyczyć”.
  - **Osiedle Kujawska, Kolonia Robotnicza** – wsparcie lokalowe.

Należy podkreślić, że w ramach współpracy biblioteka prowadziła szereg działań wykraczających poza tradycyjne funkcje biblioteki, skierowane do zróżnicowanych grup mieszkańców, których było w ciągu roku 40, a wzięło w nich udział 2087 osób.

III. Preferencje i wybory czytelnicze oraz inne potrzeby użytkowników:

Preferencje czytelnicze użytkowników morąskiej biblioteki w 2021 r. były podobne jak w poprzednich okresach sprawozdawczych i wyglądały następująco:

- dzieci do lat 3 - preferowały książki zabawki 3D, książki interaktywne, z okienkami i dźwiękami, wszystkie książki sensoryczne,
- dzieci od 4 do 6 lat – preferowały książki wspomagające naukę czytania, wierszyki i bajki logopedyczne ćwiczące mowę,
- dzieci od 7 do 10 lat – preferowały książki przygodowe mające w treści m. in. zagadki do rozwiązania tzw. serie detektywistyczne oraz opowiadania, których tematem przewodnim były zwierzęta,
- młodzież od 11 do 14 lat – interesowała się literaturą przygodową i fantastyczną oraz komiksami.

Starsza młodzież i osoby dorosłe:

- kobiety – preferowały literaturę obyczajową, sagi rodzinne z wątkami historycznymi, powieści erotyczne, sagi orientalne, biografie znanych osób;
- mężczyźni – najczęściej czytali powieści kryminalne, sensacyjne, thrillery, fantastykę, reportaże, książki o tematyce politycznej i historii współczesnej.

Należy podkreślić, że wszystkie w/w grupy preferowały zdecydowanie nowości książkowe jak i te dotyczące zbiorów specjalnych, zwłaszcza filmowe i muzyczne. Biorąc pod uwagę preferencje czytelników, często zgodnie z ich potrzebami tworzone są nowe kolekcje w celu szybkiego dotarcia do literatury o określonej tematyce. Najczęściej zmieniają się one w Oddziale dla Dzieci w grupie wiekowej od 3 do 8 lat. W okresie sprawozdawczym również stworzono nowe dla czytelników dorosłych tj. wydzielono kryminały, thrillery i fantastykę dla młodzieży.

W 2021 r. w stosunku do roku poprzedniego nastąpił wzrost wypożyczeń zbiorów tj. książek, czasopism, muzyki, gier na konsole i gier planszowych, spadek natomiast odnotowano w wypożyczaniu audiobooków. Po części powodem wzrostu jest to, iż biblioteka nie była zamykana na tak długie okresy jak w 2020 r. oraz powrót wolnego dostępu do zbiorów. Duży wpływ miały również dwa programy koordynowane przez Oddział dla Dzieci, a mianowicie "Mała Książka - Wielki Człowiek" i "Bilet powrotny do biblioteki", dzięki nim pozyskaliśmy nowych czytelników, którzy automatycznie przyczynili się do wzrostu wypożyczeń, zwłaszcza książek. Stan czytelnictwa zdecydowanie poprawił się również w filii w Bogaczewie mimo ograniczenia godzin otwarcia. Na imponujący wynik na pewno miało wpływ zaangażowanie pracownika w grywalizację pt. "Nie bądź lemurzem, łap za lekturę", której efekty dają teraz znać o sobie.

Biblioteka starała się śledzić na bieżąco potrzeby swoich użytkowników. Najbardziej popularną metodą był bezpośredni wywiad z czytelnikiem przy okazji odwiedzin w bibliotece. Każda sugestia była notowana, a następnie analizowana przez bibliotekarzy, którzy oceniają w ten sposób uzyskane informacje w celu jak najbardziej trafnego uzupełniania zbiorów. Dużym powodzeniem cieszyła się również zakładka "Zaproponuj tytuł książki, filmu...", która jest zamieszczona przy opisie każdego działu udostępniania na stronie biblioteki. Należy podkreślić, że użytkownicy morąskiej biblioteki bardzo chętnie uczestniczą w procesie uzupełniania zbiorów, śledzą nowości wydawnicze, czytają recenzje i świadomie zamawiają nowe pozycje. W ten sposób jesteśmy pewni, że książki nie będą zalegać na półkach. Ponadto bibliotekarze na bieżąco śledzą rynek wydawniczy książki.

IV. Działalność informacyjna.

Działalność informacyjna jest jednym z podstawowych zadań statutowych MBP w Morągu. Usługa ta jest prowadzona we wszystkich działach udostępniania łącznie z filiami bibliotecznymi. W roku 2021 z usług informacyjnych najczęściej korzystały osoby dorosłe, było to spowodowane po części akcjami społecznymi, w które biblioteka włączyła się w czasie pandemii, najwięcej udzielano informacji nt. Mobilnych punktów szczepień na terenie naszej gminy, spisu powszechnego, podobnie jak co roku, uczniom i studentom udzielano informacji w celach edukacyjnych. Wiele pytań w ciągu roku pojawiało się również w zakresie załatwiania spraw formalnych np. w urzędach, przychodniach zdrowia, wyszukiwania różnego rodzaju druków w Internecie np. dotyczących rozliczeń podatkowych, lokalnej historii, zagadnień prawnych itp. Pytania były o różnym zakresie szczegółowości, niektóre z nich wymagały większego zaangażowania, na inne bibliotekarz mógł udzielić informacji natychmiast. Na co dzień najwięcej pytań dotyczyło zasobów biblioteki. W tym wypadku, nie było problemu z odpowiedzią, ponieważ biblioteka dysponuje nowoczesnym systemem bibliotecznym, który pozwala na szybkie wyszukanie zbiorów, sprawdzenie historii wypożyczeń, czytelnicy są bardzo usatysfakcjonowani, ponieważ często sami wyszukują i rezerwują sobie zbiory zdalnie.

Udzielane były informacje bibliograficzne, rzeczowe i biblioteczne. Łącznie w okresie sprawozdawczym udzielono 15215 informacji.

Były one udzielane telefonicznie, za pomocą poczty elektronicznej, komunikatorów internetowych, najczęściej jednak w sposób bezpośredni podczas odwiedzin w bibliotece.

V. Gromadzenie zbiorów. Prace techniczno-merytoryczne:

1. Stan zbiorów na dzień 31.12.2021 r.

Książki:

Dział / Filia	Stan księgozbioru
Wypożyczalnia	30 531
Czytelnia	5 480
GIM	585
Administracja	11
Oddział dla Dzieci	19 470
Bogaczewo	2 434
Jurki	3 218
Słonecznik	7 182
Żabi Róg	5 891
Razem:	74 802

Oprócz książek MBP w Morągu gromadzi, opracowuje i udostępnia również zbiory specjalne, których stan na koniec roku wynosi 8 690. W przeważającej części są to multimedia, filmy, muzyka, gry itp.

W okresie sprawozdawczym było zaprenumerowanych i udostępnianych 41 tytułów czasopism (42 egzemplarze).

2. Selekcje zbiorów.

W roku sprawozdawczym ze zbiorów multimedialnych usunięto łącznie 43 wol. o wartości 1231,86 zł. Były to filmy, audiobooki oraz płyty muzyczne, które podczas wielokrotnego udostępniania uległy zniszczeniu. Z tego 7 szt. o wartości 225,98 zł stanowiły multimedia, które nie zostały zwrócone przez użytkowników, a za które uiszczono opłatę.

VI. Komputeryzacja:

1. Użytkowany sprzęt, ocena jego stanu technicznego.

W MBP w Morągu i jej filiach na koniec 2021 r. użytkowanych było 68 komputerów (z uwzględnieniem tabletów), z czego 52 w bibliotece miejskiej, 3 w bibliotece w Bogaczewie, 3 w bibliotece w Słoneczniku, 7 w bibliotece w Jurkach i 3 w bibliotece w Żabim Rogu. 64 jednostki stanowią własność MBP w Morągu, 4 komputery w filii w Jurkach są własnością Morąskiego Domu Kultury, z którą biblioteka współdzieli pomieszczenia w świetlicy wiejskiej. W związku z udziałem biblioteki w projekcie „Sieć na kulturę” organizowanym przez Fundację Wspierania Zrównoważonego Rozwoju otrzymano nieodpłatnie 6 laptopów. 1 wycofany komputer został odsprzedany. W bibliotece pozostaje 1 nieużytkowany komputer.

Sprzęt komputerowy przeznaczony jest dla czytelników (46 jednostek, w tym 3 katalogi elektroniczne) oraz wykorzystywany jest w pracach bibliotecznych (17 jednostek). W pozostałej części ze sprzętu korzysta administracja (4 jednostki). Jeden z komputerów pełni rolę serwera. Stan techniczny użytkowanego sprzętu dla pracowników jest dobry, a dla czytelników bardzo słaby. Istnieje stała potrzeba jego modernizacji wymuszona przez zwiększające się wymagania nowych aplikacji i systemów operacyjnych.

Jeżeli chcemy zachęcić użytkownika do korzystania z Internetu w bibliotece niezbędny jest zakup kilku maszyn o bardzo wysokiej wydajności z predefiniowaną kartą graficzną oraz zakup okresowej subskrypcji na dostęp do dużej listy gier. Niektóre urządzenia nie są już wspierane przez producenta i nie pojawiają się aktualizacje sterowników, co skutkuje brakiem kompatybilności z najnowszymi systemami operacyjnymi.

2. Oprogramowanie.

Stan oprogramowania jest zadowalający. W 2021 r. przedłużono o rok licencję programu antywirusowego na 35 stanowisk, a także o rok programu Opiekun na 6 stanowisk. Program Opiekun przesunięto na 2 komputery w filii w Słoneczniku i na 2 komputery w filii w Żabim Rogu. Należałoby rozszerzyć licencję programu Opiekun o kolejne stanowiska, aby zapewnić ochronę również komputerom w innych filiach bibliotecznych oraz umożliwić zdalny monitoring i konserwację.

Kontynuujemy używanie systemu bibliotecznego SowaSQL opartego na hostingu na serwerze zewnętrznym, za który opłacamy miesięczny abonament. We wrześniu 2021 r. biblioteka wdrożyła nowego zintegrowanego klienta SowaSQL. W 2021 roku na 2 stanowiskach w sekretariacie kontynuowana jest praca na programie księgowym Insert Rewizor GT i programie kadrowo-płacowym Reset2 R2płatnik. Za wymienione 2 aplikacje biblioteka opłaca abonament, dzięki któremu otrzymuje dostęp do najnowszych aktualizacji.

Wymagana jest stopniowa wymiana komputerów z systemem Windows 10, gdyż producent zapewni jego wsparcie tylko do końca 2025 r. Pod koniec 2020 r. firma Microsoft wycofała się również ze wsparcia dla pakietu biurowego Office 2010 – z tego względu w 2021 r. zakupiono 8 licencji pakietu Office 2019. Dodatkowo prolongowano na 2 lata usługę Software Assurance, umożliwiającą aktualizację systemu Windows Server Essentials do najnowszej wersji.

Istnieje również zapotrzebowanie na dobrej jakości programy narzędziowe: do przywracania usuniętych plików, do partycjonowania, do migracji danych i ustawień na nowy komputer lub dysk, zaawansowany menedżer plików z klientem FTP.

Pracownicy do tworzenia grafik wykorzystują aplikację Canva. Niestety darmowa wersja umożliwia tworzenie niezbyt skomplikowanych projektów. W celu zwiększenia ilości szablonów i grafik, które można wykorzystać w pracy, należałoby wykupić usługę dostępu do biblioteki dodatkowych materiałów.

3. Skomputeryzowane czynności biblioteczne i informacyjne.

Biblioteka w Morągu posiada katalog elektroniczny prowadzony przez system biblioteczny SowaSQL w wersji Premium. W dniu 31.12.2021 katalog zawierał 71714 rekordy ujmując 112236 egzemplarzy książek i pozostałych zbiorów oraz 35829 zeszytów czasopism. Baza zawiera 47059 rekordów metadanych dla multimediów – głównie skanów okładek zbiorów. Na koniec grudnia 2021 r. w systemie zapisanych było 11397 rekordów kont czytelniczych (włączając użytkowników usuniętych z bazy).

We wrześniu 2021 r. nastąpiła aktualizacja klienta SowaSQL. Wraz ze zmianą klienta nastąpiła reorganizacja struktury bazy czytelników – dane rodziców/opiekunów prawnych zostały przetransferowane do nowych rekordów (typu gość).

W katalogu elektronicznym znajdują się wszystkie zbiory biblioteki głównej w Morągu oraz jej wszystkich filii. Od 2019 r. opisy bibliograficzne tworzone są z użyciem deskryptorów BN. Na wszystkich zbiorach znajdują się już kody kreskowe lub są na bieżąco naklejane – w 2021 r. naklejono kody na kasety magnetofonowe. W 2021 r. biblioteka opłaciła dostęp do książek

elektronicznych w serwisie IBUK Libra oraz Legimi. Opisy bibliograficzne z serwisu IBUK Libra zostały dołączone do katalogu elektronicznego – 2542 rekordy. Do katalogu elektronicznego zostały włączone również opisy bibliograficzne Wolnych Lektur – 2660 rekordów.

4. E-usługi – zakres (np. katalog on-line, bazy danych, biblioteka cyfrowa, udział w konsorcjum, zdalny dostęp do zbiorów spoza biblioteki).

Biblioteka korzysta z nowoczesnego systemu bibliotecznego SowaSQL, który udostępnia katalog on-line OPAC pod adresem <https://morag-mbp.sowa.pl/>. Czytelnicy chętnie z niego korzystają, o czym świadczą następujące dane: w ciągu 2021 r. zalogowali się on-line do swojego konta 6242 razy oraz wykonali zdalnie: 2351 rezerwacji, 2194 zamówień i 2741 prolongat. Dodatkowo biblioteka współpracuje z portalem e-usług bibliotecznych w.bibliotece.pl, dzięki czemu użytkownicy wyszukujący książki w sieci bibliotek są informowani o naszych zbiorach. Należy podkreślić, że morąska biblioteka udostępnia nieodpłatnie system dwóm szkołom, w której na podstawie porozumienia działają biblioteki publiczno-szkolne, tj. w Słoneczniku i w Żabim Rogu.

Zestawienie operacji logowania czytelników w 2021 roku

Wg wieku	
0-5	163
6-12	402
13-15	88
16-19	93
20-24	360
25-44	2678
45-60	1609
60+	849

Wg zawodu	
Pracujący	2895
Uczący się	905
Pozostali	2442

Wg płci	
Kobiety	5393
Mężczyźni	768
Nieokreślone	81

Otwarty System Archiwizacji

Biblioteka od 10 lat gromadzi stare fotografie i dokumenty życia społecznego związane z gminą Morąg. Ilość dokumentów w Otwartym Systemie Archiwizacji na koniec 2021 r. to 1383, w tym 434 przybyło w 2021 r. W 2021 r. roku wprowadzono ręcznie daty powstania dokumentów, które znikły podczas transferu do systemu OSA. Uporządkowano również repozytorium plików według sygnatur, co ułatwia wyszukiwanie. Podczas prac wykryto duplikaty i błędne wpisy, które usunięto – 13 rekordów. Zbiór jest dostępny na stronie biblioteki i z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem, dlatego w najbliższej przyszłości biblioteka planuje również zająć się nagrywaniem i archiwizowaniem relacji metodą historii mówionej przy wsparciu Archiwum Historii Audiowizualnej Warmii i Mazur oraz Fundacji MazuryMedia.

Dostęp do zbiorów elektronicznych

Zbiór książek elektronicznych IBUK Libra: ilość dostępnych publikacji na koniec 2021 r. – 2564 (w tym darmowe – 2114, wykupione – 436, bonusowe – 14), liczba logowań w 2021 r. – 70, liczba sesji w 2021 r. – 857, liczba otwarć w 2021 r. – 224.

Od 2021 r. biblioteka uczestniczy w konsorcjum z innymi bibliotekami województwa w serwisie książek elektronicznych Legimi. Biblioteka wykupiła 10 dostępów na okres roku. Jeden kod dostępu umożliwia czytanie dowolnych e-booków i słuchanie dowolnych

audiobooków przez okres 1 miesiąca. Zasób Legimi zawiera ok. 75 tysięcy zbiorów. W 2021 r. w serwisie Legimi użytkownicy dokonali: 1189 wypożyczeń i 629 otwarć. W listopadzie 2021 r. biblioteka podpisała umowę na dostęp do e-booków i audiobooków z serwisem Empik Go. W ramach umowy biblioteka zakupiła 18 miesięcznych dostępów na okres 2022 r. Pierwsza pula kodów była już aktywna pod koniec grudnia 2021 r. Na dzień 31.12.2021 w pakiecie Empik Go było dostępne: 34191 ebooków, 7978 audiobooków i 38692 podcastów. Łącznie dodano do bibliotek czytelników 126 tytułów, w tym 57 audiobooków i 69 e-booków. Ukończono 24 tytuły, w tym 9 audiobooków i 15 e-booków.

W Czytelni dla Dorosłych jedno stanowisko katalogowe jest przeznaczone dla celów korzystania ze zbiorów cyfrowych BN. Zasób cyfrowy Biblioteki Narodowej Academica – 3553766 dokumentów (źródło – strona academica.edu.pl z dnia 01-01-2022).

Strona internetowa biblioteki znajduje się pod adresem www.bibliotekamorag.pl. Jest ona umieszczona na serwerze zewnętrznym w ramach umowy hostingu. Strona wykonana jest w oparciu o system CMS – WordPress, a statystyki tworzone są przy udziale wtyczki Google Analytics. W 2021 r. zanotowano 13238 użytkowników, 25094 sesje i 55539 odsłon strony internetowej. Najważniejsze prace wykonane na stronie www w 2021 r.: dodanie pola e-mail do formularza propozycji zbiorów; okienko informujące, że link kieruje do nowej karty/okna.

VII. Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych i realizacja projektów:

W 2021 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu starała się wykorzystać możliwości pozyskania dodatkowych środków zewnętrznych na działalność statutową z następujących źródeł:

1. Działalność komercyjna – 38 757,15 zł w tym:

- usługi xero, drukowania, laminowania,
- sprzedaż drobnych artykułów biurowych,
- wynajem lokali.

2. Inne:

- darowizny: 21 284,28 zł,
- zwrot kosztów za upomnienia, nieterminowe zwroty zbiorów: 11 196,99 zł,
- sponsoring rzeczowy (książki na nagrody, artykuły biurowe, słodczyce, usługi, itp.) na kwotę 9 634,70 zł

3. Projekty:

Nazwa projektu	Budżet projektu		Źródło finansowania	Krótki opis (realizatorzy, cel, grupa docelowa, podstawowe działania, efekty)
	ogółem	dotacja/ grant		
NPRCz 2.0 - Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych. Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.	62556,53	21510,00	Dofinansowanie ze środków finansowych Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu	Celem projektu było wzmocnienie potencjału bibliotek w środowisku lokalnym, poprzez wzrost atrakcyjności i dostępności ich zbiorów. W ramach zadania biblioteka zakupiła 1702 książki, w tym książki drukowane, audiobooki i ebooki w ramach Ibuk Libra oraz 28 kodów dostępu w ramach Legimi i Empik Go.
„Mała Książka – Wielki Człowiek”.	Brak danych	Wsparcie rzeczowe w postaci wyprawek dla dzieci i rodziców.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, operator Instytut Książki.	Kontynuacja. Celem projektu była promocja czytelnictwa wśród dzieci w wieku przedszkolnym. MBP w Morągu pozyskała wsparcie rzeczowe w postaci pakietów startowych dla wszystkich dzieci w postaci książek, naklejek, dyplomów, kart i poradników dla rodziców.
Otwarty System Archiwizacji.	Brak danych	Brak danych	Centrum Archiwistyki Społecznej.	Kontynuacja. Celem projektu było eksplorowanie lokalnego dziedzictwa historycznego. W 2021 r. pozyskano, opracowano i udostępniono 434 dokumenty. Łącznie zamieszczonych jest ich 1383.

„Dyskusyjny Klub Książki”.	Brak danych	Wsparcie rzeczowe i merytoryczne, opłacenie honorarium pisarki.	Instytut Książki, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie, Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu	Kontynuacja. W 2021 r. odbyło się 5 spotkań, w których łącznie wzięło udział 159 osób. W roku sprawozdawczym członkowie DKK uczestniczyli m. in. w spotkaniu autorskim z Joanną Jax oraz angażowali się w akcję "Warto wypożyczyć" organizowaną wspólnie z lokalną telewizją TV Morąg.
„Sieć na kulturę w podregionie elbląskim”	Brak danych	Brak danych	Fundacja Wspierania Zrównoważonego Rozwoju, Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu, Pełnomocnik Burmistrza Morąga ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Celem projektu było podniesienie kompetencji i kwalifikacji cyfrowych bibliotekarzy poprzez organizację szkoleń oraz dostęp do materiałów edukacyjnych, rozwijanie kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży w wieku od 10 do 18 lat poprzez prowadzenie atrakcyjnych i perspektywicznych zajęć oraz wyposażenie biblioteki w sprzęt elektroniczny niezbędny do przeprowadzenia warsztatów. W ramach zadania pracownik biblioteki wziął udział w specjalistycznych szkoleniach, następnie przeprowadził zajęcia on-line (31 godzin lekcyjnych) dla 10 dzieci z bezpieczeństwa w Internecie i z przeciwdziałania cyberprzemocy.

W okresie sprawozdawczym biblioteka ubiegała się o dofinansowanie ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa narodowego na projekt pt. „Morąg inspiruje – wczoraj, dziś, jutro”, „Wielcy ludzie w małym mieście”, wyniki pojawią się w I kwartale 2022 r. Ponadto biblioteka wzięła udział w akcji pt.: „Przerwa na Wspólne czytanie – Kinder”, otrzymując wsparcie rzeczowe na kwotę 1020,00.

VIII. Promocja Biblioteki.

Morąska biblioteka swoją działalność promuje zarówno tradycyjnie w sposób stacjonarny jak i wirtualnie w Internecie. W okresie sprawozdawczym istotną rolę w promocji jej marki pełniły media społecznościowe. To prosty sposób pozwalający na szybką interakcję

z Internautami i rozpowszechnianie różnorodnych informacji. W 2021 r. podejmowano następujące działania:

- prowadzono profil biblioteki i Czytosałwa w mediach społecznościowych, na którym organizowano konkursy, quizy, wydarzenia i inne akcje biblioteki (Facebook – 3590 polubień, 3884 obserwujących, Instagram – 724 obserwujących) oraz na YouTube (130 subskrypcji).
- systematycznie zamieszczano wpisy na stronie internetowej biblioteki: www.bibliotekamorag.pl,
- opracowywano materiały promocyjne tj.: zdjęcia, plakaty, zaproszenia, foldery, dyplomy, podziękowania, wizytówki, ulotki, filmy (okresie sprawozdawczym powstało ok. 350 grafik),
- systematycznie współpracowano zarówno z mediami tradycyjnymi jak i internetowymi portalami informacyjnymi, takimi jak: Mediagroupinfo, Morąg 24, E-morag, Nasz Głos, „Gazeta Morąska”, „Gazeta Olsztyńska”, Radio Mazury, Radio Olsztyn, Radio UWM, TV Morąg, TVP Olsztyn, Warmia i Mazury.pl.,
- prowadzono dokumentację fotograficzną podczas wydarzeń kulturalnych organizowanych w bibliotece i podczas imprez plenerowych,
- współpracowano z Biurem Promocji Urzędu Miejskiego w Morągu,
- nagrywano filmy promujące bibliotekę i zamieszczano je na profilu społecznościowym,
- recenzowano zbiory biblioteczne w lokalnych mediach w ramach akcji „Biblioteka na weekend” i „Warto wypożyczyć”,
- organizowano wystawy w gablotach ekspozycyjnych,
- współpracowano ze szkołami i przedszkolami w zakresie promocji akcji czytelniczych takich jak np. „Bilet powrotny do biblioteki”, „Mała Książka – Wielki Człowiek”, „Zaczytaj się!” i innych.

IX. Stan zatrudnienia. Ruch kadrowy. Doksztalcanie i doskonalenie bibliotekarzy:

1. Stan zatrudnienia na 31.12.2021 r.

- w osobach: 23,

- w przeliczeniu na etaty: 18,81

Należy jednak podkreślić, że rzeczywisty stan zatrudnienia, był zupełnie inny niż przedstawiony w powyższych wyliczeniach, gdyż na początku 2021 r. 2 pracowników przebywało na urloпах związanych z rodzicielstwem, kolejnych 2 było na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, a 1 pracownik przebywał na zasiłku rehabilitacyjnym. W związku z powyższymi nieobecnościami nastąpiły rozszady pracowników na działach udostępniania. Od lipca 2021 r. nastąpiła zmiana na stanowisku Głównej Księgowej, która obecnie zatrudniona jest na 0,75 etatu.

W związku z przejściem pracownika na emeryturę i późniejszym zwolnieniem lekarskim, w grudniu została zawarta umowa o pracę na okres próbny z pracownikiem obsługi na

stanowisku sprzątaczkę na okres 3 miesięcy w wymiarze 0,5 etatu. W sumie dzień 31 grudnia był ostatnim dniem pracy dla 3 pracowników.

2. Inne formy wspomagania personalnego bibliotek.

W 2021 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu wspomagana się pracownikami dotowanymi w następującej formie:

- 2 osoby: porozumienie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Morągu w ramach prac społecznie-użytecznych (po 2 h dziennie / etat sprzątaczek),
- 1 osoba: umowa z Powiatowym Urzędem Pracy w Ostródzie, Filia w Morągu w ramach prac interwencyjnych – praca w Punkcie Ksero, 01.10.2020 r.- 30.09.2021 r, z refundacją do 31 marca 2021 r.,
- 2 osoby: praktyka zawodowa, umowa z Technikum Nr 2 w Zespole Szkół Licealnych w Morągu i z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie,
- 43 wolontariuszy - pomoc przy organizacji imprez typu Noc Bibliotek, Narodowe czytanie, Otwarte Dni Koszar, przy akcji "Warto wypożyczyć", usługi transportowe, wsparcie przy organizacji wystaw, pomoc przy dostarczaniu książek czytelnikom do domu w ramach akcji „Książka na telefon”, przy organizacji akcji promujących czytelnictwo, ocenianiu prac, organizacja warsztatów dla dzieci itp..

3. Doksztalcanie i doskonalenie bibliotekarzy.

Szkolenia stacjonarne, webinaria, konferencje, seminaria:

7 osób	–	„Dostępność w bibliotece - obsługa użytkownika z niepełnosprawnościami”,
2 osoby	–	„Płatnik”,
3 osoby	–	„Insert”,
3 osoby	–	„K.I. 1.1. uzupełnianie wniosku”,
16 osób	–	„Nowy, zintegrowany klient SowaSQL”,
2 osoby	–	„Poważne błędy w Regulaminie ZFŚS”,
2 osoby	–	„Wynagrodzenia pracowników i zleceniobiorców w 2022 r. po Polskim Ładzie”,
1 osoba	–	„Polski Ład w kadrach i na listach płac”,
2 osoby	–	„Zrozumieć odmienność”,
4 osoby	–	„Promocja i działalność bibliotek w mediach społecznościowych”,
3 osoby	–	„Szkolenia z Social Media”,
1 osoba	–	„Jak tworzyć napisy do filmów i nagrań w języku polskim”,
2 osoby	–	„Wypełnianie formularzy statystycznych”,
4 osoby	–	„Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem tablic skróconych UKD. Metoda klasyfikowania”,
1 osoba	–	„5 kroków do wdrożenia PPK w jednostce”,
1 osoba	–	„Budowanie i wzmacnianie wizerunku w środowisku lokalnym”,
1 osoba	–	„Relacja dyrektor - pracownik”,
2 osoby	–	„Zasady postępowania w przypadku zagrożenia terrorystycznego”,
1 osoba	–	„Co za nami, co przed nami”,
4 osoby	–	„Konsultacje w sprawie opracowywania zbiorów w bibliotece publicznej”,
1 osoba	–	„Konferencja regionalna pt.: „Twój czas, Twoje miejsce”,

1 osoba	–	„Utracona wolność – narkomania i inne uzależnienia”,
1 osoba	–	„Sieć na kulturę w podregionie elbląskim. Bezpieczne zachowania w sieci”,
2 osoby	–	„Biblioteka publiczna bliska mieszkańcom”,
2 osoby	–	„Podstawy prawne działalności bibliotek publicznych”,
2 osoby	–	„Zasoby biblioteki publicznej – podstawy gromadzenia i opracowania”,
2 osoby	–	„Statystyka bibliotek publicznych. Projekty w bibliotece”,
1 osoba	–	„Działalność informacyjno-bibliograficzna”,
3 osoba	–	„Na zdrowie” – kongres bibliotek,
1 osoba	–	„Ochrona danych osobowych w bibliotece”,
2 osoby	–	„Książka zabawka w praktyce katalogowej BN: próba definicji, typy, kwestie sporne”,
3 osoby	–	„Uporządkowanie fasetów w katalogu on-line”,
2 osoby	–	„Jak nagrywać relacje ze świadkami historii?”,
2 osoby	–	„Nieobecność w pracy z uwagi na COVID -19”,
2 osoby	–	„Szkolenie BHP i badania lekarskie a obowiązki pracodawcy”.
2 osoby	–	„Szkolenie z PPK. Korzyści z uczestnictwa, najważniejsze obowiązki i sposób wyboru dostawcy PPK oraz roli instytucji finansowej”,
2 osoby	–	„Elastyczne formy zatrudnienia - umowy zlecenia, umowy o dzieło”,
2 osoby	–	„Wyliczanie zasiłków chorobowych w dobie pandemii”,
2 osoby	–	„Świadczenia pracy krok po kroku”,
1 osoba	–	„Obowiązki pracodawcy przy nawiązywaniu stosunku pracy”,
1 osoba	–	„PPK nowe obowiązki pracodawcy”,
1 osoba	–	„ZFŚS- czego może żądać pracodawca?”,
1 osoba	–	„Gry planszowe w bibliotekach publicznych – opracowanie formalno rzeczowe”,
1 osoba	–	„Zastosowanie deskryptorów BN w katalogowaniu literatury dla dzieci i młodzieży”,
3 osoby	–	„Szkolenie z Otwartego Systemu Archiwizacji”,
1 osoba	–	„Raport o stanie zapewnienia dostępności, jak przygotować raport i na co zwrócić uwagę? Obowiązki JST oraz jednostek organizacyjnych w zakresie zapewnienia dostępności”,
1 osoba	–	„Jak napisać recenzję?”,
2 osoby	–	„Gwiazdy lokalnych społeczności. Jak promować bibliotekę i Dyskusyjne Kluby Książki”,
1 osoba	–	„Siła sąsiadów – budowanie wolontariatu w archiwach społecznych”,
1 osoba	–	„Metoda karty, czyli jak skomponować opowieść z zapisów osobistych i dokumentów”,
1 osoba	–	„No i pojechaliśmy, czyli opowieści o czerwonych dachach Prus Wschodnich”,
2 osoby	–	„Nowe technologie w animacji czytelnictwa”.

Zdecydowana większość w/w szkoleń, to darmowe webinaria, które były na tyle krótkie, że nie zakłócały toku codziennej pracy i obsługi użytkowników morąskiej biblioteki. Poza tym część pracowników brała w nich udział podczas pracy zdalnej. Należy podkreślić, że zawód bibliotekarza wymaga cały czas rozwijania się i dokształcania, dlatego pracownicy MBP korzystają maksymalnie z oferty, którą corocznie przygotowuje Wojewódzka Biblioteka

Publiczna w Olsztynie oraz Powiatowa Biblioteka Publiczna w Ostródzie. Ponadto zespół korzysta również z licznych portali kadrowo-księgowych i bibliotecznych, oferujących bezpłatne szkolenia w zakresie działalności instytucji kultury.

X. Wpływ pandemii na działalność biblioteki.

W okresie sprawozdawczym Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu prowadziła działalność zgodnie z rozporządzeniami Rady Ministrów, zaleceniami Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz rekomendacją Biblioteki Narodowej i Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie.

W związku z powyższym nastąpiły pewne ograniczenia, które dotyczyły głównie organizacji zbiorowych imprez bibliotecznych i działalności czytelników. Podstawowa działalność, tj. wypożyczanie zbiorów na zewnątrz odbywało się systematycznie, tylko w bardzo różnorodny sposób, np. osobom starszym zanoszono książki do domu, czasowo wypożyczano w tzw. wiatrołapie, wysyłano kody do czytelników, do książek w formie elektronicznej itp. Na dzień składania sprawozdania jest wolny dostęp do zbiorów i wszystko wraca powoli do normy. Idąc naprzeciw potrzebom czytelnikom biblioteki wydłużano terminy zwrotu zbiorów do 2 miesięcy.

W celu oszczędności wprowadzono zmiany personalne i delegowano pracowników do innych działów, ograniczając godziny otwarcia 2 filii bibliotecznych. Zawieszono czasowo działalność Punktu bibliotecznego w Królewie, zaś Sala Wielofunkcyjna z racji rzadszego wykorzystania była obsługiwana przez pracowników z innych działów.

Mimo wielu trudności, zespół szybko zareagował na zmiany wprowadzając m. in. nowe formy pracy on-line z użytkownikiem, np. zostało przeprowadzonych 31 godzin lekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży na temat bezpieczeństwa w Internecie i z przeciwdziałania cyberprzemocy, na portalu społecznościowym systematycznie organizowano konkursy i wydarzenia. W okresie pandemii, bezpiecznym rozwiązaniem były również imprezy i akcje plenerowe, w tym celu zorganizowano grę uliczną "Zabookowany Morąg", kiermasz książek, zorganizowano stoisko w ramach Otwartych Dni Koszar i akcję mikołajkową na jednej z głównych ulic miasta. Również zajęcia dla dzieci w okresie wakacji ze względu na obostrzenia były prowadzone w plenerze. Niestety w pierwszym półroczu, ze względu na pandemię, ograniczono organizację imprez zbiorowych. Wykłady, których odbiorcami byli członkowie Uniwersytetu Trzeciego Wieku przeniesiono do dużej sali kinowej, do sąsiadującego z biblioteką Domu Kultury. Wykłady były obsługiwane przez pracownika biblioteki. Dużym utrudnieniem był brak wolnego dostępu do półek ze zbiorami, przeszkadzało to bardzo użytkownikom, a pracownikom utrudniało pracę. Pandemia spowodowała, że część pracowników w różnym okresie była wysyłana na pracę zdalną, zdarzało się to sporadycznie i było spowodowane np. kwarantanną lub chorobą członka rodziny. Praca zdalna była szczegółowo monitorowana i raportowana przez pracowników. Z tej formy w roku sprawozdawczym korzystali przeważnie pracownicy Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów.

Pandemia miała również wpływ na organizację szkoleń, w roku sprawozdawczym zdecydowana większość odbywała się on-line w postaci webinarium.

Dodatkowe zadania

W roku sprawozdawczym na prośbę Organizatora, w bibliotece został zorganizowany Mobilny Punkt Szczepień, zaangażowanie biblioteki polegało na nieodpłatnym udostępnieniu Sali Wielofunkcyjnej i udzielaniu szczegółowych informacji osobom zainteresowanym na temat m.

in. rodzaju szczepionek, dni i godzin szczepień, sposobu rejestracji itp.

W porozumieniu z Urzędem Miejskim w Morągu w Czytelni dla Dorosłych zostały zorganizowane stanowiska komputerowe do tzw. samospisu w ramach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. Ze względu na potrzebę, dodatkowo zorganizowano w bibliotece dyżury rachmistrzów. W tym wypadku zaangażowanie pracowników biblioteki było bardzo duże, ponieważ starsi mieszkańcy nie chcieli wpuszczać rachmistrzów do domu, a już tym bardziej nie chcieli udzielać im szczegółowych informacji przez telefon, obawiając się tzw. "oszustów na rachmistrza", sami też nie chcieli się spisywać, bo nie potrafili, a że bibliotekarz nie jest rachmistrem, to nie mógł za nich tego zrobić, mógł tylko udzielić szczegółowej instrukcji i tak też robiliśmy lub łączyliśmy ich telefonicznie z rachmistrem ze służbowego telefonu biblioteki.

DYREKTOR
Elżbieta Dziubińska
Elżbieta Dziubińska